

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 28. januar 2018

Kirkedag: søndag septuagesima/B

Tekst: Job 9,1-12; ApG 17,22-34; Matt 25,14-30

Salmer:

SK: 20 * 15 * 405 * 714 * 512,2 * 728

LL: 20 * 405 * 714 * 728

Det første vigtige ord præst og menighed siger til hinanden i gudstjenesten, sådan helt formelt set, er ordet Herren. Præsten: Herren være med Jer. Menigheden: Og Herren være med dig. Ret beset er Jeres første ord jo 'og', men det er i denne sammenhæng ikke det vigtigste ord. Ordet 'Herren' er det første, vi siger til hinanden i en tilsigelse og et ønske om Herrens nærvær med os. Og ordet 'Herren/Herre' bliver brugt rigtig mange gange i løbet af gudstjenesten i tale, i teksterne fra både Bibelen og salmebogen, og i bønnerne. Herre. Vi kalder Jesus for Herre.

Dermed anerkender vi også Jesu herredømme over os. Vi anerkender og bøjer os for, at Jesus ikke er en af os. Han er over os. Han har ret i forhold til os. Han er mere end os. Han kan tiltale os. Dermed anerkender vi, at Jesu ord har forpligtende betydning over os og for os. Dermed anerkender vi også, at vi har pligt til at lyde Jesu ord, og Jesus har ret til at holde os op på vort ansvar og vor forpligtelse desangående. Vi anerkender, at Jesus har ret til dét, som vores Herre.

Til stor overraskelse for mennesker, der ikke tror på Jesus som Herren, så har Jesus denne ret over alle mennesker. Også ikke-Jesus-troende. Forskellen på at tro og tiltale og anerkende Jesus som Herren og ikke at gøre det er, at den troende med

anerkendelsen også træder ind i Jesu forpligtelse og ansvar som Herren, mens den ikke-Jesus-troende forbliver udenfor dette.

Når mennesker anerkender og tror Jesus som Herren, så pålægges Jesus, og Jesus påtager sig også ansvaret som Herren. Så er det hans ansvar at tage sig af os, sørge for os. Så hører vi til hos ham og i alt, hvad han er. Så hører vi også til i hans nåde og hans retfærdighed. Så har vi del i hans kærlighed og barmhjertighed. Ikke-Jesus-troende har også del i Jesu kærlighed og barmhjertighed i og med, at alle mennesker er elsket af Jesus. Men ikke-Jesus-troende sætter sig udenfor Jesu mulighed for at være Herre for dem. Derfor nyder de nok godt af Jesu kærlighedskildes overvældende goder og glæder; men det bliver ikke til gavn for dem på den måde, at det indeslutter dem i fællesskabet med Jesus, og dermed heller ikke i Jesu Herredømme over deres liv.

På en måde kan man sige, at det er det samme som at nyde godt af velfærdssamfundet, men ikke bidrage til det, ved f.eks. ikke at betale skat af sine indtægter. Dermed distancerer man sig fra ansvar og forpligtelse, og man sætter sig selv over samfundet og sine medmennesker. Sort arbejde er faktisk udtryk for en stor ringeagt af ens medmennesker og er ene og alene egoistisk og begærligt. Det er de samme mekanismer, der træder i funktion, når man fifler med sin formue for at tilrane sig tilskud fra velfærdssamfundet, som kunne komme svagere stillede til del. Og det er de samme mekanismer, der råder og regerer i et menneske, når man ikke anerkender Jesu herredømme og dermed egen forpligtelse overfor Jesus. Man sætter sig selv over Jesus, og frakender ham hans ret til en. Det er dog en frakendelse på skrømt, for en dag vil man smerteligt komme til at erkende, at Jesus har al magt og ret i Himmel og på jord. Også over ikke-Jesus-troende.

Sådan tænker man dog ikke, hvis man har et fuldstændig forkert billede af Jesus. Eller, det billede, man har af Jesus, er fuldstændig forkert, i forhold til, hvad man havde forventet. Og i den sammenhæng er vi mennesker nogle sjove nogle. Vi tror, at Jesus – og dermed hele Guddommen – skal passe i vort billede. At sige Herre til Jesus er at anerkende, at vi er en del af hans billede. Jesus/Gud er skaberen af billedet, sådan som Job er inde på det. Hvem kan føre sag mod Gud? spørger Job. Men Gud kan føre sag mod mennesket.

Det gøres i dagens fortælling om manden og tjenerne. En mand betror sine medarbejdere nogle talenter, alt efter deres evne. Alt efter deres evne! Dermed kan denne fortælling ikke forstås således, at Gud har givet os evner, og dem skal vi forvalte. At vi bruger ordet 'talenter' for evner, er ikke evangeliets fejl. Så fortællingen er en fortælling om mennesker, der bliver betroet nogle opgaver, alt efter deres talenter, evne.

Når vi hører denne evangeliefortælling i gudstjenesten som i dag, så er det meget nemt at komme til at misforstå fortællingens budskab og pointe. Det er meget nemt for os at forstå lignelsen som en fortælling om, at vi skal stå til regnskab for vores liv. Vi skal stå til regnskab for, hvordan vi har forvaltet vore muligheder. Sådan helt generelt og overordnet set. Og det skal vi også, og det er også i det lys, at næste salme tager fat i disse ting. I den sammenhæng er det nærliggende at tænke over, hvad får jeg ud af livet? Hvad får jeg ud af mine muligheder? Der er flere aspekter ved det. Nogle mennesker tænker sådan, og det får dem til at sadle helt om. Der er også det aspekt, at man bliver lidt deprimeret, for man synes måske ikke det er så meget. Det værste aspekt er, at man nemt, og så er det lige meget om svaret bliver opmuntrende eller nedslående, man bliver nemt helt vildt selv-fokuseret. Hvad får jeg ud af livet? Hvad får jeg ud af *mine* muligheder?

Til fremme af forståelsen og til at flytte fokus fra sig selv, hjælper det at se på fortællingens omgivelser i evangeliet som helhed. Manden, der rejser væk er Jesus. Det er derfor også Jesus, der betror mennesker nogle opgaver. Situationen er, at Jesus vil være fraværende fra himmelfart til genkomst og dom. Det kommer ikke bag på os. Vi siger det hver eneste gang i trosbekendelsen: opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders den almægtiges højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde. I dette fravær betror han sine opgaver, eller retter sin formue, til sine tjenere at forvalte, alt efter enhvers evne. Dét løfter perspektivet ud i vores tid, som jo er mellem himmelfart og genkomst. Vi er de tjenere, der er betroet Herrens formue at forvalte.

Spørgsmålet er derfor ikke, hvad *jeg* får ud af mit liv og mine muligheder, men, hvad får Gud/Jesus/Herren ud af de muligheder, jeg er blevet betroet? Bliver de brugt? Bliver Herrens formue brugt i Herrens interesse? Eller bliver de brugt i egen interesse? Hvis jeg nu skal lade være med at bruge en masse ord for lige som stille at nærme mig sagens kerne, så handler det om, om mennesker, der siger Herre til Jesus, i vores kristenliv, i vores kirkeliv, bruger de muligheder vi har fået betroet, for at øge Herrens formue, for at fremme Herrens sag: Menneskers frelse. Dét er vores opgave og betroelse, og den skal vi stå til ansvar for. Vi skal stå til ansvar for, om vi har benyttet os af mulighederne, om vi har sat formuen i spil, ladet den virke ved os. Vi skal ikke stå til ansvar for om vi har fået 1, 10 eller 1000 mennesker til at tro på Jesus. Vi skal stå til ansvar for, om formuen har haft mulighed for at arbejde med os og ved os. Yder vi, hvad vi har fået af muligheder, for at fremme Guds riges sag på jord – i egne liv, i vort kirkeliv – det er sagens kerne i en nøddeskal.

De tjenere, vi møder i fortællingen, belønnes for de tos vedkommende, mens den tredje forbandes og smides ud. Ikke fordi han ikke fik udrettet så meget, som de andre. Men fordi han har sat sig over Herren. Det er som om, han har sagt til sig selv: Han skal ikke bestemme, hvordan eller hvad jeg skal, og så bare ladet mulighederne ligge. Det er ikke hans forvaltningsmangel på resultater, der bliver hans forbandelse. Det er hans forhold til og syn på Jesus. Han har lært Jesus at kende som en hård mand, siger han. Det er hans billede af Jesus, hans eget billede af Jesus, for det billede af Jesus findes ingen steder i Bibelen. Han anerkender ikke Jesus som Herren. Han gør sig til mere end Jesus. Han sætter sig uden for Jesu herredømme. Og derfor, de muligheder, han fik betroet, har han egentlig aldrig haft, for han gjorde ikke brug af dem, og derfor forsvinder det hele fra ham. Han smides ud, som han har smidt muligheder og betroelser ud. Hans handlinger afspejler hans forhold til Jesus.

Derfor er det ikke helt galt, når der f.eks. i dagens salmer sættes fokus på gerninger og muligheder. For vore gerninger og brug af muligheder viser vores sindelag; viser, hvem vi anerkender som Herre, og hvordan vi ser os selv i Jesu herredømme. Denne søndag vil have os til at se, at er vort fokus, hvad jeg får ud af livet, så mister vi det hele, og vi ryger selv med ud med det mistede; men er vort fokus, hvad Gud får ud af mit liv, hvad Gud får ud af sin formue i min forvaltning, da vil vi blive belønnet og få lov at gå ind til vor Herres glæde. At kende og erkende Jesus som Herre og hans herredømme, det er at blive taget ind i Herrens glæde.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen